

Evlilik Öncesi ?li?kileri De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Evlilik Öncesi ?li?kileri De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21517>

Özet

Evlilik Öncesi İlişkileri Değerlendirme Ölçeği (EÖDÖ), bireylerin evlilik öncesi dönemdeki ilişkilerini çeşitli kritik boyutlarda sistematik olarak değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle Türkiye bağlamında, ilişkilerin kalitesini ve evlilik başarısı potansiyelini ölçmeyi hedefler. Ölçek, ilişkilerin temel yapı taşları olan **iletişim**, dini ve kültürel uyum, sosyal çevre etkileşimi ve cinsel beklentiler gibi alanları kapsayan çok boyutlu bir yapıyı incelemektedir.

EÖDÖ, 2007 yılında Kalkan ve Kaya tarafından geçerlik ve güvenirlik çalışmaları tamamlanarak literatüre kazandırılmıştır. Ölçek, 5 alt boyuttan ve toplam 34 maddeden oluşmaktadır ve ilişkilerin farklı yönlerini objektif bir şekilde analiz etme yeteneği ile öne çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Evlilik öncesi ilişkiler, psikolojik ölçek, ilişki doyumu, geçerlik, güvenirlik, faktör analizi, ilişki kalitesi.

Yazarlar

Kalkan, M., Kaya, S. N.

Amaç

Evlilik Öncesi İlişkileri Değerlendirme Ölçeği'nin temel amacı, evlilik kararı aşamasında olan çiftlerin ilişkilerinin kalitesini ve potansiyel zorluk alanlarını belirlemektir. Ölçek, danışmanlık süreçlerinde çiftlere, evlilik öncesi dönemde üzerinde çalışmaları gereken konular hakkında somut geri bildirim sağlamak üzere tasarlanmıştır. Böylece, evliliğe geçiş sürecinde daha bilinçli ve sağlıklı kararlar alınmasına yardımcı olmak hedeflenmiştir.

Ölçek, ilişkisel uyumun beş temel bileşenini (Dini değerler, iletişim, Arkadaş ilişkileri, Aile ilişkileri ve Cinsel uyum) ayrı ayrı değerlendirerek, ilişkinin genel durumunu kapsamlı bir şekilde ortaya koyar.

Yapı

EÖDÖ, evlilik öncesi ilişkilerin değerlendirilmesinde merkezi rol oynayan çok boyutlu bir psikolojik yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, sadece duygusal tatmini değil, aynı zamanda sosyal ve kültürel entegrasyonu da içerir. Ölçek, evlilik kurumu için hayati önem taşıyan uyum ve beklentileri saptamaya amaçlar.

Ölçeğin ölçtüğü temel yapı, 5 alt boyutta toplanan toplam 34 madde ile temsil edilir. Bu alt boyutlar, çiftlerin birbirleriyle olan etkileşimlerinden, sosyal çevreleriyle olan ilişkilerine ve cinsel yaşamlarına dair beklentilerine kadar geniş bir yelpazeyi kapsar.

Geçerlik

Ölçeğin yapısal geçerliliği, ilişkilerde Mutluluk Ölçeği ile yapılan korelasyon analizi ile desteklenmiştir. EÖDÖ ile ilişkilerde Mutluluk Ölçeği arasındaki korelasyon katsayısı .48 ($p<.01$) olarak bulunmuştur. Bu orta düzeyde anlamlı pozitif korelasyon, EÖDÖ'nün ölçtüğü yapıyı, genel ilişki doyumu ile tutarlı olduğunu göstermektedir.

Ayrıca, ölçeğin yapı geçerliliğini incelemek amacıyla yapılan faktör analizi sonuçları, envanterin toplam varyansın %42.99'unu açıklayan beş faktörden oluştuğunu ortaya koymuştur. Bu bulgu, ölçeğin teorik olarak belirlenen çok boyutlu yapıya istatistiksel olarak desteklemektedir.

Güvenirlik

Evlilik Öncesi İlişkileri Değerlendirme Ölçeği'nin güvenilirliği, hem iç tutarlılık hem de zamansal kararlılık yöntemleriyle incelenmiştir. İç tutarlılık saptamak amacıyla hesaplanan Cronbach Alfa katsayısı .86 olarak rapor edilmiştir. Bu değer, ölçeğin maddelerinin ölçülmek istenen yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösteren yüksek bir güvenilirlik seviyesine işaret eder.

Ölçeğin zamana karşı kararlılığını değerlendirmek için yapılan test-tekrar test güvenilirlik çalışmasında ise katsayı .72 ($p<.01$) olarak hesaplanmıştır. Bu sonuç, ölçeğin farklı zamanlarda uygulandığında tutarlı sonuçlar verdiğini ve ölçülen yapıyı zaman içinde nispeten stabil olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

EÖDÖ'nün geliştirilmesi sürecinde yapılan faktör analizi, ölçeğin yapısal olarak beş temel bileşenden oluştuğunu doğrulamıştır. Bu beş faktör, toplam varyansın %42.99 gibi önemli bir kısmıyı açıklamaktadır. Bu bulgu, ölçeğin evlilik öncesi ilişkilerin karmaşık yapıya sahip bir şekilde ayrıştırıldığını göstermektedir.

Faktör yapısı, ilişkilerin duygusal, sosyal ve kültürel yönlerini temsil eden beş alt boyuttan oluşur. Bu alt boyutlar ve madde sayıları şunlardır: Dini değerler (7 madde), İletişim (7 madde), Arkadaş ilişkileri (8 madde), Aile ilişkileri (6 madde) ve Cinsel uyum (6 madde).

Araç

Test Türü: Geliştirme (Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: Yazılı öz bildirim ölçeği (Self-Report Scale)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Evlilik öncesi ilişkisi olan yetişkinler

Yaş Grubu: Belirtilmemiş olup, evlilik hazırlığındaki yetişkinler (genellikle 18+)

Popülasyon Detayları: Ölçek, evlenmeyi düşünen veya ciddi bir evlilik öncesi ilişkisi bulunan bireylere uygulanmak üzere tasarlanmıştır.

Test Metodolojisi: Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme formatını kullanır (1= hiç katılmıyorum - 5= tamamen katılmıyorum). Yüksek puanlar, ilgili alt boyutta daha yüksek uyum veya olumlu değerlendirmeyi ifade eder.

Anahtar Kelimeler

Çift danışmanlık, psikometri, Cronbach Alfa, test-tekrar test, ilişkisi dinamikleri, evlilik uyumu, aile.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Melek KALKAN

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Sağlanan bilgide mevcut değildir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: mkalkan@omu.edu.tr

Yayın Adresi: Sağlanan bilgide mevcut değildir.

Ünvanlar, Ücret ve Test Yılı

Ünvanlar: Ölçek akademik araştırmalarda kullanılabilir. Ticari kullanım için yazarlarla iletişime geçilmesi önerilir.

Ücret: Sağlanan bilgide mevcut değildir.

Test Yılı: 2007

Kaynaklar

Kalkan, M. ve Kaya, S. N. (2007). Evlilik Öncesi İlişkileri Değerlendirme Ölçeğinin (EÖDÖ) Geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Aile ve Toplum* 3(11), 35-40.

Makalenin orijinal tam metnine Dergipark üzerinden ulaşılabilir: dergipark.ulakbim.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: evlilik-onesi-iliskileri-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Evlilik Öncesi İlişkileri Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

Ölçek Yapısı ve Madde Dağılımı:

5 alt boyut ve 34 madde

Dini değerler (7 madde)

İletişim (7 madde)

Arkadaş ilişkileri (8 madde)

Aile ilişkileri (6 madde)

Cinsel uyum (6 madde)